

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Megyédévre 8 korona
 Másfelől: Megyédévre 12
 V. évfolyam: Megyédévre 5
 Másfelől: Megyédévre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 G á s z l ó J ó z s e f.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tanulságok.

— márc. 1.

(P. C.) A delegáció tárgyalásai mutatták, mennyire iparkodtak az obstrukció képviselői a közös ügyek minden terén kinyújtani csápjukat, hogy új ürügyeket találjanak az országgyűlésben szándékolt üzemekre; mutatták azt is, hogy a kormányok, úgy a közösek, mint különösen a magyar, mennyire előkészítettek mindent, hogy az obstrukciót megfosszák minden reális alaptól, melyen turbulens kéz- és szájművét folytathatná.

Különösen a katonai fejlődés feküdt az ellenzék szívében, hogy valamiképp bizonyítsa, hogy a magyar kormány nem hü, vagy nincs hatalma, hogy hü maradjon katonai programjához.

Főleg két téren operáltak tehát a magyar nyelv behozatalára és érvényére vonatkozólag, a közös hadsereg és a haditengerészet terén.

De a közös hadseregre vonatkozólag még a legerősebb roham is megsemmisült, mert Apponyi határozati javaslatát, mely Ugron fontoskodásainak némi értelmet adott, egyhangulag elfogadták, mely szerint a magyar államnyelv javára az ezrednyelv változást szenved, a szerint, mint a katonák 20 százalékából egy rész magyarul is tud.

Még több előzékenységgel volt a magyar delegáció törekvései iránt a haditengerészet.

A kormány képviselője, Sényi sorhajóhadnagy tárgyilagossá és tapintatos előadásaihoz biztositott — hogy a magyar termelést a kvóta arányában mindinkább figyelembe veszik a haditengerészet számára szükséges szállításoknál, ami már talán a legközelebbi budgettárgyaláskor nem fog üres ígéretnek bizonyulni és hangsúlyozta azt is, hogy a tengerészeti akadémiába való felvételre nézve nem a német

nyelv tudása, hanem az általános előképzettség a döntő. Persze kénytelen volt konstatálni, hogy ennek dacára 700 tengerésztiszt közül csak 159 magyar és hogy ezek közül is csak 58 ért magyarul.

Ezt a sajnos korrekurát a tények gyakorolják a nemzet kívánalmával szemben s kitűnik belőle, mennyire a levegőbe a valóság figyelembe vétele nélkül formulázza az obstrukció követeléseit, mennyire nem a tengerészeti vezetőség, hozzáférhetőségén, mint inkább a magyar nemzet buzgalmán mulik, ha nincs eléggé képviselve a haditengerészetben.

Azt a figyelembevételt, melyet a kvótaarányában követelünk a tengerészet szükségleteinek szállításánál, első sorban magunknak kellene betartanunk, amennyiben a kvótaarányt megközelítőleg kellene iparkodnunk a magyar ifjúságot a haditengerészetben elhelyezni. Mint be van bizonyítva, ez az ifjúság nem találkozik akadályal a felvételnél a német nyelv hiányos ismerete miatt.

Tehát a magyar nemzettől függ, hogy egyrészt lehető sok alapítványi hely létesítése által gondoskodják magyar tisztokról a közös hadsereg számára és tőle függ, hogy a haditengerészetet is ellássa magyar matrózokkal.

Ha így eleget teszünk magunknak, lehetővé tesszük kívánataink teljesítését s akkor nem maradhat el, hogy anyagi téren is megkapjuk a megfelelő kárpótlást. És miután ime minden, amit az obstrukció még tovább is művelni szándékoznék, csak tarthatatlan, önző, a nemzetet károsító üzelem lehet, az is csak a nemzet határozott akaratától függ, hogy az obstrukciót a legrövidebb idő alatt a valóban nemzeti kormány mellett való erélyes állásfoglalás által legyőzze.

Eredmények.

Budapest, február 29.

A Bécsből visszaérkezett delegátusok ma már bőröndjeiket is kipakolták s friss tolettet váltottak, hogy a holnap megkezdődő képviselőházi ülésen megint fiatalon, csinosan és elegánsan jelenhessenek meg. A nemzet vágyakozva tekint a holnapi nap elé s lesve lesi, vajjon milyen értékes ajándékot hoztak magukkal. Békesség lesz-e hát végre, avagy folytatódik-e a céltalan háború. Az ellenzék csomót kereső tagjai, akik civakodni akarnak mindenáron, már jó előre lebecsülik az ajándékokat a mint a duzzogó gyermek, előre is elhatározzák, hogy ők nem lesznek megalégedve.

Tudósítónknak alkalmá volt ezekről a dolgokról beszélgetést folytatni egyik előkelő delegátusunkkal.

— Azt mondták — beszélte ez a delegátus — hogy a delegáció fontos vívmányokat nem hozott Bécsből. Nekem és a legtöbb delegátusnak azonban nem ez a véleményem. Sőt nem tagadom hogy az ideai delegáció eredményei igaz örömmel töltötték el. A sajtó figyelmét elkerülte valami és véleményem szerint nem méltatta eléggé figyelemre azt a kijelentést, amelyet Sényi Pétert sorhajóhadnagy tesz a tengerészeti költségekre nézve. Pedig ez a nyilatkozat nagyon érdekes, nagyon fontos eredmény. — A tengerészeti költségek tárgyalásánál Sényi Péter azt jelentette ki, hogy a tengerészeti parancsnokságnak minden törekvése oda irányul, hogy Magyarország részéről a kvóta arányában a tengerészek költségeire kiadott és megszavazott pénzösszegek Magyarországra visszatérüljenek.

Ez a kijelentés talán a legértékesebb ajándék, amelyen a delegáció, sajnos, a magyar sajtó elsiklott a dolog fölött, alig vette észre vagy legalább is nem méltatta olyan figyelemre, mint amire sokkal kisebb jelentőségű dolgot szokott. Véleményem szerint ez az ügy megőrizendő, hogy fölhívják rá a közvélemény figyelmét, sőt indokoltá tegye a delegátusok örömét, melyek az eredmények fő-

Partoljuk a hazai kisipart!

A legtinomabb és legdivatosabb keztyűk, valamint a legszakaszerűbben készült sérvkötők, haskötők, stb. — a legjutányosabb árakon kaphatók és megrendelhetőek.

Vitárius Béla

külföldön tanulmányozott keztyűs- és kötszerész mesternél
DEBRECEN, főtér, Bádógos u. (Tisza-palota.)
 Tóth Béla gyögyyszerész melet

lött éreznek. Ez az egy dolog is elég arra, hogy a jóakaratot mindenki láthatja, aki látni akarja s aki igazi érdekeinket tartsa szem előtt s nem üzi azt a politikát, amely csak akadékoskodni akar.

— **Képviselői beszámoló.** Déváról jelentik: Thoroczky Miklós gróf, a dévai kerület képviselője tegnap tartotta beszámolóját választóinak jelenlétében. A képviselő a parlament legutóbbi eseményeiről beszélt, kifejtette politikai irányát és ígéretet tett, hogy törhetetlenül küzdeni fog a szabadság zászlaja mellett. Thoroczky gróf beszámolóját nagy lelkesedéssel fogadták.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A színházi bizottság ülése.** A színházi bizottság e hónap másodikán szerdán délután 4 órakor a városháza nagy tanácsstermében ülést tart. A bizottság ezen ülésében az általánosságban már elfogadott színházi pályázati feltételek részleteit fogja tárgyalni.

× **Felhívás a hadmentességi díj kötelesekhez.** Ismételve felhívtnak mindazon hadmentességi díj kötelesek, kik a törvényben elő írt február havi jelentkezéseket a már közzétett határidőben még nem tették, hogy ezen bejelentésüket 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben, hadmentességi adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni. A városi adóügyi osztály.

× **A városi központi választmány.** A városi központi választmány ma délután 4 órakor a városháza nagy tanácsstermében Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tart.

Porth-Arturtól Nagyváradig.

— Kinát bejárt magyar expedíció. —

Érdekes vendége volt Nagyváradnak: Egy kínát bejárt uriember, aki néhány napja érkezett meg Budapestre egyenesen Porth-Arturból. A világlátott utazó Szuk Géza, a Ganz-gyár főmérnöke, aki most a villamos telep dolgában járt Nagyváradon.

Kínai utjáról rendkívül érdekes dolgokat beszélt el társaságokban és a Szabadság tudósítója előtt is, aki az utazás sebtében kikapott részleteiből ezeket jegyezte fel:

Az elmúlt hónapokban, közvetlenül a háboru kitörése előtt, kisebbfajta magyar expedíció utazta be Mandzsúria egy részét, Kinát és Japánt.

Három képzett és széleslátókörű uriember csinálta meg a nagy és fáradságos utazást. Az expedíció tanulságai, sajnos, nem fognak egész terjedelmükben a nyilvánosságra kerülni, bár nagyon nevezetesek és mondhatni országos fontosságúak. Üzleti tanulmányokról volt szó ugyanis, olyan előkészületekről, amelyek esetleg milliókat hoznak Magyarországra. Irván ez utról, a legérdekesebb persze ezek az üzleti tapasztalatok volnának, a miket azonban, nagyon természetesen nem írnak meg és nem is mondanak el. Az a nagy pénzügyi intézet, amelynek része van a kis expedíció szervezésében, most

tárgyal, tanácskozik és valószínű, hogy a Kinában, Kelet-Azsiában virágzó angol, francia, amerikai német és osztrák vállalatok között magyar tőke, magyar munka is gyökeret ver, talán már néhány hónap múlva.

Szuk Géza, mint a Ganz-gyár főmérnöke, a hármastársaság egyik tagja volt és figyelmét nem kerülte el semmi, amit odakinn látott, ha nem is tartozott szorosan véve a szakmájához.

Az utazást, amely hónapokig tartott, a szibériai vasuton kezdték meg és most, a befejezéskor, két hónapi uttal Porth-Arturból jöttek.

A szibériai vasutról, amely a mostani háboru legfontosabb közlekedési vonala, rendkívül eltérő véleményeket olvas az ember az egész európai sajtóban. A magyar társaság tapasztalatai szerint ez a vasut nagyon használható és jól berendezett vonal. Csak az alépitménye nem kifogástalan. Itt meglehetősen tér nyílt a vállalkozók panamázó hajlamának. — A forgalmi eszközök, mozdonyok, modern, hatalmas amerikai gyártmányok, a személyszállító kocsik pedig kényelmesek és minden komforttal el vannak látva. A mikor a társaság észak felé utazott rajta, a nyár folyamán történt a cseljabinzsi vasuti szerencsétlenség, amelyről annyit írtak az európai lapok. Egy hatalmas, 50 kocsiból álló vaj szállító vonat ment tönkre, mert két mozdonya közül az első expodált. A kitűnő muszka személyzet alaposan berugott: ez okozta a katasztrófát. A két mozdony, a kocsik, össze-vissza, egymás hátán heverték. — Odaveszett majdnem az egész személyzet, tíz ember. Szuk főmérnök nyolc kitűnően sikerült fotografiát csinált a borzalmasan érdekes látványról. A kocsák csendőrt tiltakozása közben észrevétlenül kapta le kodakjával a romhalmazt.

Az utazók impressziója szerint — a kik már augusztusban Porth-Arthurba voltak — Oroszország a nyár derekán készen állott a háborura, egyébként azonban eleven, tarka, színes volt az élet az erődökkel telerakott kikötővárosban, amelynek igazán nemzetközi a világa. Különösen pedig a hölgyvilága, melyről szintén van az utazók naplójában számtalan, érdekes, izgató feljegyzés. De hát erről egész könyvet lehetne írni.

Aránylag rövid idő alatt rengeteg területet bekalandoztak a magyar utazók. Még Amerikában is voltak. Utjuk legnevezetesebb része azonban Kína volt a melynek bejárták minden nagyobb városát. Megismerkedtek az összes konzulátusokkal, elsősorban persze a mieinkkel, azután az angol, francia, német nemzetek képviselőivel. Főképen pedig az európai pénzügyi intézetek, nagy vállalatok igazgatóival. A fogadtatás mindenütt a lehető legszivesebb volt. A magyar-osztrák konzulátusok igazi barátsággal érintkeztek a budapestiekkel, állandóan a társaságukban voltak és munkájukban is készséggel segítettek.

A mennyei birodalom még mindig és még nagyon sokáig kitűnő terep a vállalkozó kedv számára. Más nemzetek ki is használják ezt a helyzetet. — Csak épp magyart nem látni a kínai vállalatok között. Még egyes embereket szellemi, vagy kétkézi munkásokat sem.

Pedig aki ott van és aki alaposan ért valami foglalkozást, az kitűnő alkalmazást találhat.

Az üzletet, a vállalkozást elsősorban a biztosság jellemzi. Ismeretes, hogy a kínai jó üzletember, fufangos, ravasz, de nagyon sok dologban rászorul az európai civilizációra és a miben igény-

beveszi, ott be nem csapja. A Kinában működő európai bankok igazgatói csúdas dolgokat beszélnek a pénzügyi megbízhatóságokról. Elveszett kölcsön szinte ismeretlen ritkaság ebben a copfos országban.

Ezekre az üzleti részletekre figyelt nagyon a társaság és Szuk főmérnök egész sor vállalatnak a tervét a helyszínen megvázolta.

Az ottani gazdasági helyzetet véleményük szerint a háboru egyáltalában nem érinti. És ha a magyar intézetekben van vállalkozási kedv, a kormányban némi hajlam a kezdeményezésre és a protekcióra, akkor idővel minket is hasznosabb dolgok képviselhetnek Kinában, mint most a mi területünket őrző 340 tengerész katoná.

Az expedícióról hazahozott rendkívül becses gazdasági tanulmányokat vagy négyszáz fotográfia, egész sereg érdekes adat, feljegyzés egészíti ki a népszokásokról, az exotikus földrész életéből. — Többek közt három világrésznek a népet. asszonyát mutatja be ez a gyűjtemény, amely, ha egyszer nyilvánosságra kerül, bizonyára nagy szenzációt okoz.

Visszafelé jövet Japánban és Amerikában is járt a társaság. A szigetország színes, bájos, de szegény. A mire külföldieknek vállalkozni lehet, azt megcsinálták az angolok és az amerikaiak, akik különösen a villamvilágítási berendezéseket forszírozták. Minden kis városnak megvan már a maga villamos centráléje. Igazi virágzásban egyébként náluk csak a müipar van. Egy sikertelen háboru szörnyű helyzetbe hozhatja az érdekes, intelligens népet.

Az amerikai lüktető élet láttára kicsit el is szomorodott a társaság, gondolván a mi szűkes viszonyainkra. Egyedüli megnyugtató dolog volt, hogy széles világon ismerik és magyarnak ismerik exportjáról a Ganz-gyárat, a melynek készítményeiről tisztelettel beszél az amerikai is.

Már most csak a mi élelmességünkön áll, hogy hasonlóképp terjedjenek és virágozzanak más magyar vállalatok is.

A vasutasok nagygyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 29.

A magyar államvasutak budapesti két üzletvezetőségének alkalmazottai vasárnap délután tartották a fizetésjavítás dolgában egybehívott nagygyűlésüket a Tattersallban. Mintegy hatszren gyűltek össze: hivatalnokok, altisztek, szolgák és más vasuti alkalmazottak. A gyűlés elejétől végig példás rendben, komoly nyugalomban folyt le.

A gyűlés legkiemelkedőbb momentum a az a levél volt, amelyet Ludvig Gyula elnökigazgató intézett — a kereskedelemügyi miniszter tudtával — a tanácskozás elnökségéhez, jelezve, hogy a fizetésrendezés sürgetett kérdése immár néhány hét alatt megold st nye.

Itt említjük meg, hogy Neugebauer Károly miniszteri tanácsos, igazgató, az államvasutak pénzügyi osztályának vezetője hosszabb szabadságra ment s a szabadságolás — a vasutasok között elterjedt hírek szerint — a fizetésjavítás kérdésével van kapcsolatban.

A gyűlés egyébaránt simán, a komoly tárgyhoz méltóan folyt le. A megalakulás után ismertették a fizetésrendezés módozatait, majd a szolgálati pragmatikát.

Az elnökgazgató levele.

Justh Ferenc elnök felolvassa Ludvigh Gyula magyar államvasuti elnökgazgatónak a gyűlés folyamán érkezett következő levelét:

Tisztelt elnökség! Ámbár tudomásom volt róla, hogy az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezésének már hónapok előtt folyamatba tett ügye annyira előkészült, hogy a fizetésrendezés legrövidebb idő alatt életbeléptethető lesz, mégis, hogy e tekintetben biztos megnyugtatót nyújthassak, kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságához fordultam, ő nagyméltósága felhatalmazott engem annak a kijelentésére, hogy a magyar államvasuti alkalmazottak fizetésrendezésének életbeléptetése már néhány hét alatt meg fog történni. Felhatalmazom az elnökséget, hogy e kijelentést az összegyűlteknél felolvassa. Budapest, 1904. február 28-án. Ludvigh s. k. miniszteri tanácsos, elnök.

Percekig tartó zajos éljenzés következett. Eltették Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert és Ludvigh elnökgazgatót.

Justh elnök a zaj lecsillapultával azt indítványozza, hogy fejezze ki a gyűlés őszinte köszönetét és háláját a miniszter és az elnökgazgató iránt. Mindazonáltal a megindított mozgalom kitűzött céljait tovább is küzdeni fognak.

Ezután táviratot intéztek a királyhoz és Hieronymi Károly miniszterhez.

A gyűlésen kimondták, hogy megalapítják a vasutasok országos egyesületét és bizottságot is küldtek ki az alapszabálytervezet kidolgozására.

EGYLET.

A debreceni dalegylet estélye. A debreceni dalegylet, mint már említettük, március hónap 3-án, csütörtökön Mácsay karnagy vezetésében és Rác Károly zenekarának közreműködésével az Arany Bika dísztermében dal és zene estélyt rendez. Műsor: Nyitány: Rác Károly és zenekara. Dalünnep: Thern Károlytól. Nyisd ki rózsám . . . (Népdalegyleg.) Zimaytól. Szerenád; Gróf Zichy Gézától zongorakísérettel. Rajnai ut; Beschnit-től Népdalegyleg (Uj) Dr. Angyal Armándtól. A műsor többi számát Rác Károly zenekara látja el hajnali 2 óráig. Belépő jegy személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona. Kezdet este 9 órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeik felmutatása mellett a pénztárnál belépő jegyet kapnak.

A siketnémák iskolája javára újabban a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: A gör. kath. egyház perselygyűjtése 13 K. 50 fill. Az ágost. ev. egyház perselygyűjtése 4 K. 36 fill. Felső Szentgyörgy község adománya 2 K. 30 fill. Polgári Takarékszövetkezet részvénytársaságtól 50 K. Geiger Simon 50 K. Vetéssy Béla alapító tagsági díja 40 K. Ungvári Andorné 4 K. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

A szent-László dalegylet közgyűlése vasárnap d. u. ment végbe. Bárdossy Gyula elnök vezette a közgyűlést, melyen az előterjesztett jelentéseket örömdalok tudomásul vették. Az egylet pénzügyi viszonyainak javítása céljából a pártoló tagsági díjakat 2 koronáról 5 koronára emelték, egyben elhatározták, hogy az egylet védnökéhez Dr. Wolafka Nándor püspökhöz hálalirátot intézzenek. A tisztviselői kar

és a választmány kiegészítésére megválasztottak: Ellenőrré Papler Pál, másodjegyzővé; Bartha Hugó, új választmányi tagoknak; Stieber János, Szabó József Kurián Gyula és Heringh János. A még fiatal dalegylet új elnökének égise alatt újabb időben egyre halad és népszerűbb lesz.

H I R H I K

*** Az Arany-Bika 100 éves.** Az Arany Bika jubilál, azaz hogy jubilálhatna mert ebben az évben van 100-ik esztendője, hogy a mai új Bika helyén a régít építeni kezdték és fel is építették annak idején. A város számvevősnél elfekvő akták szerint, mely tegnap kezünkbe akadt, a régi Bikát 1804-ben kezdte el építeni Raulbamók E. építőmester, mely évben aztán kőműves, asztalos, cserepező és lakatos munkákra 7764 váltó forintot költött el a város. A régi Bika építését aztán 1805 és 1806-ban — tehát 3 éven át folytatták és az 1804-ik évet követő 2 év alatt építési költségre a város 23.747 váltó frtot költött el. Vagyis a régi Bika szálló felépítése mintegy 31.000 váltó forintjába került a városnak. Azóta 100 év múlt el s ezen idő alatt egy teljesen új Bika szállót épített a város nagy költséggel. Megengedjük jó erősnek, de annál céltalanabb tervekkel. Hiszen csak egy-egy nagyobb bál legyen dísztermében a város nagyarányú népességéhez mérten, hát — hacsak a padláson nem, hát másutt igazán nem fér el az ott megjelenő közönség. S így a nemes város építhet újabb újabbat és célszerűbbet. Nem lesz érdektelen megemlítenünk a régi aktákból, hogy a város már 1815—1870 ig csatornázásra mintegy 129 ezer forintot költött el s hogy ma arra — egy batkát sem költ.

*** Batthyány Lajos gróf pipája.** Gyászos emlékü ereklyét szerzett a múlt napokban Darnay Kálmán, a süregi múzeum tulajdonosa. Az ereklye Batthyány Lajos gróf remekművű pipája, a melyet a vértanu 1849. október 6-án az Ujépületben használt és midőn lemondott azon reményről, hogy kegyelmet nyer, megajándékozta börtönőrét. A karesu, hosszonyaku, szépen kiszivott tajtékipán művészi domborműben rajta látható a vértanu B. L. monogramja felett a grófi korona. A pipa két fele, valamint középe ezüstveretes, a lapos kupakját virágvésés fonja körül. A pipa, miként azt ötvös-jegy mutatja, 1844-ben készült.

*** Eljegyzés.** Kovács Mihály, a rendőrség egyik köztisztjeletben álló polgári biztosának kedves leányát eljegyezte Kone József helybéli jóhírnevű iparos.

*** A debreceni szállodások, vendéglősök, kávéosok** ipartársulata március 2-án, Szerdán délután Hauer Bertalan elnökle alatt az Angol királynő fehértermében d. u. 3 órakor választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. A zárórak ügye. 2. Vélemény az iparengedélyek kiadásánál. 3. A létesítendő szikvizgyár ügye. 4. Jelentkező új tagok felvétele.

*** Az ipartestület békéltető bizottsága** szerdán délután az ipartestület tanácskozó termében ülést tart.

*** Ebéd az udvarnagnál.** Apponyi Albert gróf magyarországi udvarnagys és

neje Scherr Thoss grófné március 4-én Andrassy-ut 117. szám alatt levő palotájukban fél 8 órakor ebédet adnak, melyre hivatalosak az összes államtitkárok, továbbá Bülow Schlattan Pál német főkonzul, Latkóczy Imre, a közigazgatási bíróság alelnöke és dr. Kohl Medárd fölszentelt püspök.

*** Megjutalmazott gazdasági munkás.** Kiss Sándor balmazújvárosi gazdasági cselédet tegnap szép kitüntetés érte. Hü és odaadó becsületes munkájáért. 100 korona készpénzt és kitüntető oklevelet kapott tegnap, mely szép kitüntetések Miskolczy Lajos szolgabíró adott át az ünnepeltnek az összesereglett nép jelenlétében.

*** Temetés.** A nagylelkű Mihalovits Istvánné urasszonyt mély részvétellel temették el a József kir. herceg-utcai házból, a gyászszertartást Wolafka Nándor róm. kath. püspök végezte fényes segédlettel, a munkásdalkör megható gyászdalokat énekelt. Óriási közönség kísérte a megboldogultat végső útjára.

*** A Toldy-kör közgyűlése.** Pozsonyból jelentik, hogy a Toldy-kör vasárnap este tartott közgyűlésén a körnek a polgári kaszinóval való egyesülésével foglalkoztak. Hosszabb vita után a többség általánosságban az egyesülés mellett foglalt állást, mire Thaly Kálmán elnök társaival együtt lemondott. A közgyűlést elnök nélkül alapszabályellenesen lehetett csak folytatni, mert előbb elnökválasztó gyűlést kell majd összehívni. Thaly kijelentette, hogy Pozsonyt elhagyja.

*** Összeütközött a lóvasúttal.** Könyen végzetes szerencsétlenség származhatott volna abból a vigyázatlanságból, aminek tegnap a Hatvan utca volt színhelye. A lóvasút jött a Piac utcára teljes sebességgel, amidőn a Szép Juhásznehöz címzett koresma udvarából Csuka Sándor sárándi lakos szekérével jókora sebességgel neki hajtott a haladó vasuti kocsinak. A szekér rudja bele szaladt a kocs oldalába s a benn ülők közül néhányan könnyebb sérülést szenvedtek. A vigyázatlan gazdát feljelentették vigyázatlanságáért a rendőrkapitányságon.

*** Szobátűz.** Csaknem végzetessé válhatott volna az a szobátűz, amely Kaczender Ede vámospécsi lakos szobájában támadt a minap. A gazda már ágyban feküdt amidőn egyszerre lángban tört ki a már régebben lappangó tűz. A megrémült házbéliek csak nagy megerőltetéssel tudták a hirtelen terjedő tüzet elfojtani.

*** Köszönet nyilvánítás.** Jóbarátaink, ismerőseink, a gyógyszerész testület, a Munkás dalárda, a Szent-László-Dalárda s mindazok, kik a szerető feleség és édes anyja — Mihalovits Istvánné, váratlan elhunytá alkalmából, mély bánatunkban részvételükkel osztoztak és kedves halottunk végtisztességétélén megjelenni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás, őszinte és legmélyebb köszönetünket. Debrecen, 1904. febr. 29. — A Mihalovits-család.

*** Halálozások.** Debrecen tegnapi halottai: Vértési Gábor ev. ref. 52 éves

Szendrei Erzsébet ev. ref. 20 éves. Csonka Erzsébet róm. kath. 3 hónapos, Kokas József ev. ref. 50 éves. Bazsa Sándor ev. ref. 38 éves. Szabó György ev. ref. 73 éves. Vad István ev. ref. 26 éves. Medgyesi Béla ev. ref. 20.

* **Felgyógyult rendőrtisztviselő.** Ifj. Orosz László a rendőrség bünyügyi osztályának egyik legrokonszenvesebb tagja tegnap vette át ügykörét ismét, aminek ellátásában súlyosabb természetű influenza hosszabb ideig gátolta. Tegnap óta, ép egészségben folytatja működését.

* **A polgári asztaltársaság estélye.** A polgári asztaltársaság a Dreher sörcsarnok összes termeiben március hónap 5 én szegény gyermekek felruházására családias jellegű kedélyes-estélyt rendez. — Szavaltatok, énekszámok és felolvasás fogja a kedélyes vacsora fogásait élné-kíteni, melynek kezdete pontban este 8 órakor lesz. Belépő díj nincs és, mint a kibocsátott meghívó mondja: hölgyek kéretnek háziassan megjelenni.

* **Pince tűz.** Tegnap délután Hollaender Adolf gazdasági gép nagykereskedő piac utca 28 szám alatti lakása pincéjében eddig még nem tudott okból tűz tamadt. Az értesített tűzörség nyomban kivonult a helyszínre s rövidesen eloltotta a tüzet. Kisebb mennyiségű kőc és deszka féléken kívül semmi komolyabb kár nem történt.

* **Furcsa helyzet.** Hogy a tulmennyiségben élvezett szesz sokszor mily fura helyzetbe keríti az embert, erre elmondjuk az alábbi nevetető esetet. Lengyel Zsigmond helybeli szabó segéd tegnap este a Schaf-féle jelmezes estélyen mulatott, honnan éjfél felé pityókos fővel távozott. Lakására szándékozott menni a Hajó utca 16 sz. alá. Ehelyett azonban hogy hogy nem, részegségében a József kir. herceg utca egyik, általa teljesen ismeretlen házának pincelejárataán találta magát másnap reggel. Óriási meglepetését még csak fokozta az a körülmény hogy jó kabátja helyett egy teljesen rongyos állapotban levőt fedezett fel magán. Hogy került a pince lejáratra s a rongyos kabát is hogy került reá, ezt, mint restelkedve vallotta a rendőrség — maga sem tudja. Az eltűnt kabátot a rendőrség is keresi.

* **A tél Tokióban.** A japán fővárosnak is megvan a maga téli társasélete, a mely rendszerint októbertől májusig, a meleg évad beálltáig tart. Ebben az időben a társas érintkezés ceremóniája sokkal kinosabb, mint Európa nagyvárosaiban. Hivatalos és egyéb látogatásokat bizonyos időn belül pontosan meg kell tartani és az európai ember, aki Tokióban ilyen évadot átél, folytonos névjegy-leadások miatt lélekzetvételhez sem juthat. Alkalmazkodnia is kell a szokásokhoz, különben kizárják a társaságból. A japán aranyifjúság még az európai táncnemeket is elsajátította és azokon a szintelen bálokon, melyeket a miniszterek, főméltóságok és követek adnak, a mandulaszemű japán gróf- és bárókisasszonyok oly szas bályosan lejtik végig a négyesfigurákat, mint a milyen pontossággal a gránátosok végzik gyakorlataikat. Jaj az európainak, aki elhibázott lépést tesz. Nem tréfásan vagy udvarias mosolylyal figyelmeztetik, hogy hibázott, hanem komoly méltósággal rendreutasítják. A japán bálookban az európai ember valóságos katonai fegyelmezettséget tapasztalhat és szinte hihetetlen, hogy a japán nőknek ez mennyire tetszik. De hát ezt Európából vették át, s a mi európai, azt most Japánban követni kell.

* **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller u. 34, mindenkinek ingyen megküldi A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképes-séggel bíró, fajtisza magvak ára, alacsonyak, takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélékdus választék.

* **Az obstrukció legújabb módja.** Ed-dig csak a parlamentben és egynémely viharos hatósági ülésen divott az obstrukció. De amióta ez az áldatlan törvényen kívüli állapot tart, az obstrukció annyira kicsapott rendes medréből, hogy itt-ott már befészkelte magát egynémely családi tüzhely mellé is. Egyik jól ismert szegedi polgárral történt meg ez a mulatságos eset. A szóbanforgó egyén, aki kedélyességéről ismeretes, a napokban, a farsangos időkre való tekintettel, másnap délben vergődött haza a vacsora-idő helyett. A felesége, aki egyébként talán a legbékésebb polgárasszony. Xantippe módjára rohant a férjének és csak kicsi hiba, hogy le nem vette kékéről a mázt. A férj, bűnösségének tudatában, egy ideig csak türelemmel hallgatta a pörlekedő asszonyt, de elvégre a polgártárs türelme sem volt bibliai korsó. Fölpattan teljes erélyességgel:

— De asszony, hallod, most már éppen elég volt! Vagy meghallgatsz azonnal, vagy obstruálok.

Több se kellett az asszonynak. A férj fölszólalása csak olaj volt a tüzre. A férj sem hagyta magát. Elővette az almáriomban őrzött bőrfedeles családi bibliát. Fölvitette ugy találomra és a legkeneteljesebb, de erős, bosszus hangon citálgatta az evangelistákat. — És fujta órákon keresztül a legistenibb türelemmel, mindaddig, míg az asszony dörrel-durrall el nem hagyta a haretetet.

Ime a legújabb obstrukciós módsze. Férjek, probatum est.

* **Japan diákok az alföldön.** Erdekies vendégei voltak tegnap Szegednek. Három japán diák járt a városban és jól széttekintettek az alföldi metropolisban. A három tanulót a japán kormány ösztöndíjjal kiküldte a drezdai gazdasági iskolába, ahol elsajátították a német nyelvet. Az intézet viszont leküldte őket Mezőhegyesre az ottani állami mintagazdaság megtekintése végett. Ott is járt a három diák és visszajövet, ma délelőtt a Makó felől érkező vonattal megjöttek Szegedre, ahol kiszálltak. Egy építővállalkozó találkozott velük, megszólították és megkérték, hogy mutassa meg nekik a város nevezetességeit. Amint a Kossuth szobrot megnézték, kijelentették, hogy ismerik a nagy szabadsághős nevét. A három keleti diák délután négy órakor utazott el a városból.

* **Apró rendőrségi hírek.** Kolduló cigányfiúk. Engedély nélküli koldulásért állottak tegnap a rendőrség előtt Rostás Béla és Lakatos János, helybeli cigányfiúk. A rendőrség kihágásért megbüntette őket. — *Kitiltott egyén.* Kiss Esztert, kit már több ízben végleg kitiltottak Debrecen város területéről, tegnap ismét elfogták a mint a városban csavargott. Az elsüllyedt leányt megbüntették. — *Holt részeg napszamos.* Szabó Ferenc nap-

számos tegnap valóságosan holtá itta magát. Az eszméletlen állapotban levő napszamos a rendőrök szedték fel az utca kövezetéről s felszállították a bünyügyi osztályra.

* **Taaulékony japáni szakács.** A franciák egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, hogy a japániak zsenialitását, haladását neveltségében tüntessék fel. Kivált azt hangoztatják, hogy a japáni semmi eredeti ötletre sem képes, csak szolgálai utánzója a többi népfajoknak. Most egy párisi lap hasábjain olvashatjuk a következő furcsa kis történetet: Egy amerikai hölgy japán szakácsot fogadott, aki azonban csak hazájában divó ételek készítéséhez értett. Az urnó föltette magában, hogy beavatja az amerikai konyhaművészet titkaiba. Először is tojás felfujtat készített a szakács szeme láttára. A kis japáni ugy figyelt asszonyának minden mozdulaira, hogy jobban se kell, A készítés módja ismeretes. Az urnó véletlenül sok tojást hozott a kamarából. Öt darabot visszatett a konyha asztal fiókjába. Másnap s még azután is sokszor készített a japán szakács tojás-felfujtat, mely mindig kitűnő volt, hü utánzata a látottnak. Ez így ment nyolc hónapig. Ekkor beállított a szakács asszonyához, hogy a fiók egészen tele van, nem fér bele több tojás. A zseniális japáni ugyanis minden egyes alkalommal föltetett öt tojást a fiókba.

* **Rövid hírek.** *Letartóztatott orosz író.* Pétervárról jelentik, hogy a rendőrség letartóztatta Annenszky hírneves orosz író, akit azzal vádolnak, hogy Mihajlovszky író temetésén lázító beszédet mondott. Az író letartóztatása nagy felháborodást keltett az íróvilágban. — *Tűz egy altábornagy lakásán.* Zoltán Elek nyugalmazott altábornagy Szentkirályi utcai lakásán tegnapelőtt este a cseléd feldöntött egy égő petróleumlámpát. A szoba butorzata hirtelen tüzet fogott, mit csak nagy nehezen tudtak eloltani. — *A rochesteri tűzvész.* A rochesteri tűz, miről lapunk tegnapi számában is megemlékeztünk, egyre szedi óriási aldozata-t. A tűzoltóság, a vízvezeték csöveinek befagyása következtében roppant gátolva van az oltásban. A tűz terjedését ugy akadályozzák ahol lehet, hogy a szomszéd házakat dinamittal a levegőbe repítik. A kár már eddig is óriási. — *Ellopott mérég.* Budapestről írják: Az üllői ut 95 számú gyógyszerárban tegnap este nagyobb mennyiségű mérget szállítottak. Amíg a kocsis egy csomagot bevitt a gyógyszerárba, a többi ellopták a kocsi-ról. A rendőrség nyomozza a mérgetolvajokat. — *Letartóztatott pénzhamisítók.* Szegedről írják, hogy ott a napokban szélesebb kiterjedésű pénzhamisító bandát fedeztek fel. A nyomozás erősen folyik. Eddig már sok egyént letartóztattak. — *Váltóhamisító cégfőnök.* Brassóból táviratozzák, hogy az ottani Binder és Hügel cég egyik főnöke Binder Frigyes 240.000 korona értékű váltót hamisított. Binder midőn tudomást szerzett leleplezéséről önmaga jelentkezett az ügyészségnél. Letartóztatták. — *Letartóztatott kivándorlási szédelgő.* Mária-Radnán letartóztatták Radina Jánost, egy hírhedt kivándorlási szédelgőt, ki a vidéki községekben pénzt szedett fel a néptől. Letartóztatták. — *Római leletek Vörösmarton.* Vörösmarton a szőlőhegyekben ismét a római korból való sir-maradványokra bukkantak. A falu jegyzője azonnal jelentést tett a hatóságnál. — *Kifosztott kisleányok.* Miskolcon ismét működnek a fülbevaló-tolvajok. Kis

leánykakat állítanak meg az utcákon és az értékes tárgyakat leszedik róluk. A rendőrség nyomozza a furfangos tolvajokat.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti és festészeti fénykép nagytáji műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

x Használja a híres Hajdusági bajszpedrót. Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla gyógyszerárában.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara átszik.

Az orosz-japán háború.

A közel napokban egy igen érdekes könyvecske fog megjelenni Budapesten az orosz-japán háborúról. A könyvet egy osztrák-magyar vezérkari tiszt írta s e sorok írójának alkalmá volt a még kiadatlan lapokba beletekinteni.

Amit a vezérkari tiszt a háborúról ír, nagyon érdekes s a sok mindenféle, legtöbbször ellenőrizhetlen, igen gyakran felületes és szakismeret nélkül írt újsághír közül valóságos kivezető út. Pontos számítások, a terrén alapos ismerete, a harcban álló felek seregeinek pontos ismerete alapján a könyv írója arra az érdekes eredményre jut, hogy a képviselő felek március végéig nem fognak egymásra találni.

Ekkor — így folytatja a könyv-írója — a következő arányszám lesz a küzdő felek között: Japánnak 240.000 embere áll készen az ütközésre, míg Oroszországnak csak 120.000 embere lehet a csatatéren, amely Karbin körül lesz. Oroszország ilyen körülmények közt nem ütközhetik, hanem okvetlenül vissza fog vonulni, hogy az európai Oroszországból érkező csapatokat bevárja. Japánnak minden törekvését oda kell irányítani tehát, hogy ütközésre bírja az orosz haderőt, még mielőtt európai pótcsapatok megérkeznek. A szibériai vasut szállítási kezességének ismeretével a könyv írója bebizonyítja, hogy Oroszország 20 nap alatt képes csak pótcsapataival együtt elérni a japán hadsereg számát, úgy hogy körülbelül 60 napja van a japánoknak arra, hogy az oroszokat ütközésre bírják. Ha a japánok ezt el nem érik, hanem nyugodtan nézik az oroszok visszavonulását, akkor a japánok helyzete nagyon kedvezőtlené válik. Eddig Japán erős flottájára támaszkodhatott, ha azonban követi a visszavonuló oroszokat, egyre beljebb jut ázsia szárazföldjén s ezzel egyidejűleg eltávolodik élelmezési segélyforrásaitól. Ehez járul még az is, hogy az oroszok által elhagyott vasutakra nem lehet számítani, bár bizonyos, hogy az oroszok a vasutat, melyre a majdan felveendő Offenzíva alkalmával újból szükségük lesz, nem rombolják szét, de az összes vasuti kocsikat elviszik a japánok elé. Az orosz vezérkarnak és Alekjev admirálisnak Murdenbe való visszavonulása korántsem jelent tehát visszavonulást a szó rosszabb értelmében, hanem egy olyan hadműveletet, amelynek az a célja, hogy egyrészt az oroszok időt nyerjenek az ütközésre, másrészt, hogy a japánokat elvonják élelmezési forrásaiktól. Annyi bizonyos, hogy a háború a szakértő katona véle-

ménye szerint is hosszú ideig fog tartani és a legnagyobb valószínűség szerint, az összes tényezők figyelembe vételével az Oroszoknak irtózatos és szinte páratlan vereségével fog végződni. Soha annál könnyelműbben még nem mentek bele háborúba katonák, mint ahogy azt az oroszok tették s tisztán helytelen intenciók birhatták rá a cárt arra, hogy az ellenségeskedésre annyi alkalmat szolgáltatott.

A port-arthuri támadás.

Berlin, febr. 29. A Wossische Zeitung közli:

Most érkeznek japán részről az első pontos jelentések arról a támadásról, amelynek az volt a célja, hogy a japán flotta elzárja a port-arthuri hajórajt a kikötőben.

Kunimura tengernagy jelenti, hogy egyidejűleg heves bombázás volt, amely tizenöt percig tartott és a japán hajóknak sikerült egy orosz torpedónaszádot erősen megrongálni. A japán flotta nem szenvedett veszteséget.

Azok a hajók, amelyek a port-arthuri kikötőbe indultak, hogy a torkolatnál elsüllyesztve, roncsaikkal elzárják a kikötő bejáratát, teljes sötétségben indultak el; fedélzetükön nem volt világítás, sem ágyu. A hajókon 10 tiszt és 67 matróz volt. A kereskedelmi tengerészet sok matróza önként jelentkezett erre a vállalkozásra, de nem fogadták el ajánlkozásukat, hanem haditengerészeti matrózokat, küldtek ezekre a hajókra. Valamennyien el voltak szánva a halálra, mert megmondták nekik, hogy a hajókat el kell süllyeszteni.

Mikor a hajók közeledtek a kikötőhöz, a japán flotta ágyutűzét kezdett az erődívenyek ellen. A legelől haladó hajót egy gránát a vízszint alatt érte s menten megtelt vízzel és süllyedni kezdett. A többi hajó erre megváltoztatta irányát s északkeletre fordult. A második hajó közben feloldalt süllyedt. Csak két hajónak sikerült egész a kikötőbe jutnia. Az egyiket a Retvizán külső felén, a másikat attól a ponttól valamivel távolabb keletre süllyesztették el.

Robbanás egy japán torpedó naszádon.

Pétervár, febr. 29. Az orosz távirati ügynökség egyik tudósítója táviratozza Port-Arthurból mai kelettel; Mint határozott tény jelentik, hogy a Retvizán cirkáló által visszavert támadásnál e hó 25-én éjjel az erőd ütegeinek első sortüze után egy japán torpedó naszádon robbanás történt. Az utóbbi napokban a helyzet nem változott. Ma északi vihar dühöng. A tenger nagy hullámokat vet és minden partraszállási kísérlet lehetetlen volna.

Port-Arthur blokirózása.

Miucsvang, febr. 29. A japánok legutóbbi kísérletének, hogy Port-Arthurt blokirózzák, több szemtanúja azt mondja, hogy a japánok közül vagy 19 ember, a kik a japán gőzösökön voltak, polgári öltözetben partra ért, de nyomban elfogták őket. Az Askold és Baján cirkálók először közeledtek a japán flottához, de azután ismét visszatértek. Ennek a manővernek nyilván az volt a célja, hogy a japánokat közelebbi lőtávolságba csalják, de ez nem sikerült. Két gránát, melyet japánok lőttek ki, a városba esett. — A Retvizán páncélos némiképen támaszpon-

tul szolgál. Az idegen mérnök, a kit megbiztak, hogy a hajót kiszabadítsa, feladott minden reményt a sikerre. Az a darab, a melyet betettek, hogy a torpedó által szakított léket betömje, ismét kiesett. A Novik cirkálót ismét kijavították. A Pallada cirkáló a száraz dokkban van.

A mandzsuri lefegyverzése.

Sanghai, febr. 29. Az összes érdekelt hatalmak hír szerint megegyeztek abban, hogy a Mandzsuri lefegyverzik és a légénységet Pekingbe szállítják és addig tartják ott, míg a háborúnak vége lesz. Kedd óta négy vonat hagyta el Taotingfut és onnét csapatokat vitt az északkeleti határra. Az utolsó csapatrész ma indul. Az onnát elindult összes csapatok száma 10,000 ember. Taotingfuban az összes rendes katonaságot olyanokkal helyettesítik, a kik Csuból (Santung tartomány) jönnek.

Egy japán gőzös ismeretlen útja.

Malta, febr. 29. Nahadafa Maru japán gőzös tegnap reggel 3 órakor ismeretlen rendeltetéssel ismét elindult.

Vladivosztok blokád alatt.

London, febr. 29. A Daily Mail jelenti Makodateből: Hír szerint Vladivosztok már múlt csütörtök óta blokád alatt áll.

Egy osztály orosz gyalogság visszavonulása.

London, febr. 29. A Standard jelenti Tokiából: Hivatalos jelentés szerint egy osztály orosz gyalogságot vettek észre Pingjangtól északra egy fél mérföldnyire, mely osztály a japán külső őrszemek tüzelése következtében visszavonult.

Huszezer japán partra szállt.

London, febr. 29. A Times jelenti Csemulpóból 27-éről: A japánok az utolsó napokban csak élelmiszereket, tréng és lovakat szállítottak partra. Összesen 20,000 ember szállott partra hat üteggel.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Márc. 1. kedd: Egyenlőség, képzeti játék. B.

Márc. 2. szerda: Lotti ezredesei. énekes bohózat C.

Márc. 3. csütörtök: Ninis, énekes bohózat A.

Márc. 4. péntek: Az idegen nő színmű B.

Febr. 5. szombat: Kézkezet mos, vigjáték C.

Márc. 6. vasárnap: délután A denevér, daljáték; este Három testőr. bohózat A.

A nemzet csalogánya.

Írta: **Koncz Akos.**

A nemzet legszebb hangudalos csalogánya három napon át énekelt a debreceni színházban. Minek dicséretnek az ő soha nem laukadó, de folyton emelkedő művészetét. Az ő sikereiről egy ország beszél. Nevét mindenütt ismerik, mert a magyar színészet és magyar dal dicsősége az ő művészetének erejével emelkedett magasra. Büszkének is vagyunk rá, mert dicsősége nem vitte őt idegenek közé, hanem a miénk maradt, a magyar

nemzet példátlan szeretetének verőfényéből nem ment el egy pillanatra sem idegen mezők koszorúj után.

Mig mások azt vallották és vallják, hogy művész hazája széles e világ, addig a mi *Blahánék* búbajos dalait itt énekelte be a magyar nemzet szívébe; nem akart egy pillanatra sem elválni a mi lelkünkől és tehetségének esengő kinevel a mi művészetünk kincstárát gazdagította. — Nem vágyott a külföld tapsai után, hanem beérte dicsőségben gazdag, maroknyi nemzetének szeretetével. A dalos pacsirta csak itt dalolt, itt zengett hazája földjén, itt hallatta búbós hangját, nemzetének énekelte és nem idegeneknek, mert ő nem hideg elismerésre, hanem őszinte szeretetre vágyott.

Joggal nevezhetjük tehát őt a magyar nemzet dalos pacsirtájának, a magyar dal királynőjének.

Igen, ő emelte fel a magyar dalt arra a magaslatra, melyen most áll. Az ő neve egybeforrott a minden ízében magyar művészet történetével s az ő búbós hangja összeolvadt szívünk érzésével örökre.

Ezért szeretjük mi a mi aranyos pacsirtánkat, a nemzet édesszavu csalogányát és az ő minden vonásában művészi lelkét. Az ő nótái hallatára a busongó szív felderül, a beteg meggyógyul és érzi az ember, hogy van magyar művészet, melynek megteremtője *Blaha Lujza*.

Szívünkől óhajtuk, hogy még soká buzogjon az ő vig és édesbus dalainak forrása, csendüljön meg az ezentul is minél többször, ringassa gyönyörbe lelkünket, járja át szívünket. Csendüljön meg, mert ha elhallgat a nemzet dalos madara üres lesz az igazi művészek szent berke, hol keservet fog találni a magyar dalos szív, hasztalan keresve az elhallgatott fülemülét...

Zengjen tehát búbajos dala ezután is... Dalával öntsön a busuló magyarba reményt és mivel a dalnak művészi kezében hatalmas ereje van, legyen művésze továbbra is templom, melybe üdülni jár szívünk, lelkünk egyaránt.

Mi *Blaha Lujzában* nemcsak a művésznőt, hanem a magyar művésznőt magasztaljuk.

Erdemei aranybetűkkel vannak beírva a magyar dal történetébe s aza tisztelet és szeretet, amelyet neki nyújtunk, nem kedvezés, hanem hazafiai kötelesség.

1896. március 14-ikén tisztelegtem a művésznőnél. Ekkor e szavakat mondta: Azt a közönséget, mely engem szeret, én tisztelni tartozom és mivel ezen elvet vallottam életem művészi pályáján, egyetlen szerepemben sem engedtem meg semmi oly hangot, vagy mozdulatot, mely nem illik a művészet templomához.

E szavakat véssé minden színész és színésznő a szívébe és akkor megtisztul a színpad és megnevesül a közönség izlése.

— (*Blaha Lujza*) tegnap este bucsózott el a debreceni közönségtől. Természetesen a *Gyimesi vadvirág* ez ünnepi előadására is roskadásig megtelt a nézőtér és a közönség mindent elkövetett, hogy az örökbecsű élvezeteként a művésznő iránt háláját legalább parányi részben lerója. *Blaha Lujzát* tegnap reggel baleset érte, úgy hogy csak nehezen bírta végig játszani szerepét. A nagy asszony nagylelkűsége azonban még az előadás után is folytatódott, a mikor megjelent a tiszteletére az Angol Királynő

külön termében rendezett vacsorán. *Blaha Lujza* ma visszautazik Budapestre, honnan pénteken Szatmárra megy, ahol szombaton kezdi meg 3 estére terjedő vendégszereplését. A művésznő egész nyár elejéig folytatja vendégkörútját, a melyben végleg elbucszuk Magyarországi közönségétől.

— (*A színigazgató híradása.*) Kedden kerül hatodszor színre *Barrie I. m. 4* felvonásos fantáziája, az „Egyenlőség”, melyre az utalványok érvényesek lesznek ezuttal.

Mintán *Rudyard Stonne* érdekes bohózatának „*Lotti ezredesei*”-nek joga lejár, szerdán fog utoljára színre kerülni. A címszerepét, *Lottit*, ismét *Felhő Rózi* fogja játszani.

Csütörtökön kerül színre a „*Niniss*” című énekes bohózat, melyben *Makó Lajos* igazgató is játszik, kivüle még hálás szerepekhez jutottak a darabban *Felhő Rózi*, *Havasi Szidi*, *Krémer Jenő*, *Faragó Ödön* és *Iványi Antal*.

Az igazgatóság megszerezte *A hajduk* hadnagya című 3 felvonásos nagy operett előadási jogát, melynek a szövegét *Rajna Ferenc* írta, zenéjét pedig *Crober Károly*. Az igazgatóság fényes kiállítással fogja színre hozni a magyar tárgy operettet.

TAVIRATOK.

A kormány beruházási javaslata.

Budapest, febr. 29. A kormány beruházási javaslata, mely a legközelebbi hetekben kerül a képviselőház elé, kétszázötven millió korrona kiadást vett tervbe.

Folytatják az obstrukciót.

Budapest, febr. 29. A Szederkényi-párt ma esti ülésén elhatározta, hogy továbbra is a legerélyesebb akciót fejt ki a parlamenti küzdelemben.

Pitreich kitüntetése.

Bécs, febr. 29. A király a mai kihallgatáson sajátkezűleg nyújtotta át *Pitreich* hadügyminiszternek a *Lipótrend* nagykeresztjét, melylyel a hadügyminisztert kitüntette.

Krüger haldoklik.

Mentone, febr. 29. *Krüger* a szerencsétlen bur nemzet *Kossuthja* haldoklik. Az orvosok lemondtak életéről.

Leány katona az orosz seregben.

Szentpétervár, febr. 29. Az orosz hadügyminiszter megengedte *Maximov* ezredes leányának, hogy mint közkatona beléphessen az első gyalogezredbe.

Oroszbarát tüntetés Bécsben.

Bécs, febr. 20. Egy helyi tudósító jelenti: Vagy ezer embernyi tömeg, mely *Kollár* cseh költő sírjától tért vissza, a *Reisnerstrasse*ba vonult, megállott az orosz nagykövetség palotája előtt és levett kalappal éltette az orosz népet, azután hej

Slovanet énekelte. Orosz tüntetők az orosz nemzeti himnust énekeltek. Egy küldöttség a palotába ment, hogy a nagykövetet rokonszenvéről biztosítsa. *Kapnist* gróf nagykövet azt válaszolta, hogy a szlávok rokonérzése az orosz nép iránt, mely érzelmet mindenkor becsesnek tart, a mostani komoly pillanatban annál örvedetesebben hat reá. És ezért köszönetét fejezi ki, Midőn ezeket a szavakat közölték a tüntetőkkel, ezek újból éltették az orosz népet. Azután a tömeg szétoszlott.

Letartóztatott esperes.

Fogaras, febr. 29. Óriási feltűnést keltett itt ma *Dán Gyula* görögkeleti esperesnek letartóztatása. Az esperes az *Albina oláh bank* fogarasi ügynöke volt és számos csalást, sikkasztást, okirathamisítást követett el.

Tűz egy tengeri hajón.

San-Francisco, febr. 29. A *Queen* gőzösön *San-Francisco* és *Seattle* közt tűz ütött ki, a mely alkalommal négy tiszt és a legénységből 2 ember életét vesztette.

Gabonatözsde.

Budapest, február 29. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv gyöngye. Bányadt irányzat mellett 15,000 métermázsra került forgalomba alig tartott, közben valamivel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek bányadtak, Idő: esős.

Buza áprilisra	8:83—84.
„ októberre	8:54—55.
Rozs áprilisra	6:95—96.
„ októberre	6:96—97.
Zab áprilisra	5:80—81.
„ októberre	5:85—87.
Tengeri májusra	5:54—55.
„ júliusra	5:65—66.
Repee augusztusra	11:55—65.

A műláb.

Írta: **Pakots József.**

Ködös téli alkonyat volt. A városba valami nagy ünnepélyre készültek, mert mint a méhkas zsongott bongott az egész város. A boltok előtt a világító fehér gömbök bányadt fényt szórtak a nyirkos ködbe, a csillogó kirakatok előtt csoportokban rajzoltak az emberek, dübörgött a kövezet, villamosok csilingeltek-zörögtek végig az utcákon.

Péter, a váltó-őr gyerek báméskodva állt a köruti sarkon. E ponton sok villamos-kocsi sinpára fut össze, mint egy finom hálózat, amelyen az örökkésiető nagy város lázas, forgalmas életének ezer szála bogozódik össze.

Péter, mint egy esetlen kis pók, báméskodva állt e hálózat tekervényei közt, a szemét kimeresztette a ködbe és figyelte a jövő-menő kocsikat. Közben eligazította a váltókat, más és más sinpárokra terelte a kocsikat és nagyokat fujt a levegőbe.

Egy közeli kávéház előtt új gömb gyult ki. Fehér, vakító fénye szinte szikrázva hasított át a levegőn, mintha egy darab nap volna, amely el akarja üzni a lomha, bgyadt téli alkonyaátot.

Péter gyönyörködve nézte a vakító fényű gömböt. Úgy érezte, mintha égetne, perzselne ez a fény s a szeme kápráznai kezdett.

Valamelyik villamoskoosin erősen csöngettek. Izgatott, lázas csöngetés volt, Péter elkapta a fejét és a zaj irányába nézett. De a szeme még el volt vakulva, a tekintete előtt fehér és vörös fénykarikák röpködtek. Csak azt látta, hogy előtte egy mozgó fal van, amely rohamosan szalad feléje.

A következő pillanatban éles sikoltás hangzott. Az emberek összeszaladtak és Péter véresen, csonkán, mint egy agyonnyomott kis pók, ott feküdt a sínek vashálózatának tekervényei közt.

Elgázolta a villamos-kocsi.

II.

Mikor kijött a kórházból, — egy lábon jött, míg a hóna alatt valami mankót szorongatott, amely olyan furcsán kopogott a kövezeten. — a villamos társaság százhatvan forintot adott Péternek. Azt mondták, hogy ez kártérítés. Azonkívül ajándékoztak neki egy új szerkezetű, rugóra járó, finom mulábat is, amit nagyon földicsértek előtte és aztán elbocsátották Isten hírével.

Péter nagyon meg volt elégedve a dolgok fordulatával. Ilyen sok pénze még sohasem volt, a mulábra meg egyenesen büszke volt. Ilyen finom dolgot csak a nagy urak viselnek.

III.

Péter, a buta kis Péter a kórházban egyszeribe megvénült. Amolyan viaszképű, sárga, ráncos öreg emberke lett belőle, akin csak a nyers kamaszhangja arulja el a gyereket.

Egyedül állván a világban s nem tudván mit csinálni óriási vagyonával, a százhatvan forinttal és finom szerkezetű mulábjával, megházasodott. Valami cselédféle szegődött hozzá hitestársul, egy álmos, piszkos nő személy, akit azzal bizott meg Péter, hogy minden reggel gondosan csatolja fel a mulábat.

Péter életén így újabb jelentékeny változás esett. Hanem azért ebben a megváltozott életben az első helyet mégis a muláb foglalta el. A drága szerkezetű rugóra járó muláb, amelyet Péter óraszámra eltudott nézni. Bámulta a finom acéllemezeket, a sokféle szíjat és nagy büszkeség töltötte el. Ilyen kincsessel nem mindenki dicsekedhetik.

Reggelenként aztán szinte izgatottan várta, hogy a felesége fölcsatolja a mulábat.

Az asszony lusta, piszkos teremtés volt. Örökké aludt volna és Péter alig váltott vele egész nap egy-két szót.

Ez azonban nem lett volna baj. Ellenben nagy baj volt az, hogy a Péter óriási vagyona, a százhatvan forint elfogyott, mint egy krajcár. A kiapadhatatlan kincséből nem maradt annyi sem, hogy az asszony egy kutyának való ebédet megfőzhessen belőle.

Péter sokáig törte a nagy, sárga fejét, hogy mit kell most csinálni s egyszerre csak remek gondolata támadt. Itt a muláb. Ez a finom, drága gépezet, a mely valóságos kincs. El fogja adni.

Egy kicsit fáj a szive ennél a gondolatnál, de azzal vigasztalta meg magát hogy mennyire fog bámulni az asszony, amikor a tömérdek kincset eléje fogja majd szórni és azt mondja:

— Ezt a mulábert kaptam!

Gondosan összecsavarta tehát mulábat, a hóna alá vette és a régi mankóra támaszkodva elindult a nagy utra. Persze csak uri házakhoz kopogtatott be, mert hiszen ilyen drága jószágot hogyan vehetne meg szegény ember?

Az emberek bámulva néztek Péterre.

— Mit akar? — kérdezték haragosan.

Péter zavartalanul mondta;

— Nagyon finom. Megbecsülhetlen. Vegyék meg. Hátha szükségünk lesz rá.

Mi az? Az emberek undorral fordultak el a finom, drága géptől és bosszusan ajtót mutattak Péternek. Valahol aztán egy nagyon mérges, kösvényes ur nem nézte a Péter nyomorult voltát, hanem egyszerűen kidobta.

Péter elgondolkozva ment haza és otthon dühösen, elkiseredett gyűlölettel vágta földhöz a drága mulábat.

239. tk szám

1904.

Arverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy az Első Magyar Gépgyár részvénytársaság végrehajtónak Netnetz Rudolf Kis Rozália és Cseglédi Laura ellen folytatott végrehajtási ügyében a nevezett végrehajtónak 1789 kor 33 fill tőke ennek 1902 évi December hó 20 napjától járó 6, • kamatai 111 kor. 40 fill már megállapított, valamint a megfelmérülő költségekből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. jbiróság területén levő a M. pályu 542 sz. tkvi A meg 310 hrsz. ingatlan 820 koronában, a m. pályu 498 sz. tkvi 842 hrsz. ingatlan 34 koronában, a m. pályu 4 sz. tkvi. A meg 145 hrsz. ingatlan 342 K.-ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén annak foganatosítására határ időül az 1904 évi Április hó 15 napjának d. e. II óráját M. Pályi közseg házához kitűzni.

Kikiáltási ár a becár azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni. Az árverési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban letenni, vagy az 1881 LX. t. cikk 170 §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű előmervényt a kikiáltottak átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék. mint tkvi. hatóságot Debrecen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. tszék. mint tkvi hatóság Derecskén 1904 február 3.

Jakó kir jbiró.

2149 sz.

1904

Arverési és zárt ajánlati hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó Simonffy utcai 2 számú bérháznak VIII számú bolthelyisége 1904. évi Március hó 2 napján délelőtt 9. órakor a város székházának közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen, esetleg zárt ajánlat útján a városi számvevőségénél hivatalos órákban megtekinthető feltételek mellett 1904 évi Május 1. napjától számított három évre bérbe adatik.

A bérbe vételre írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók, s azok a fentírt feltételeknek megfelelően szerkesztve az árverés megkezdéséig városi főjgyző urnál adandók be, s az árverés megkezdése előtt fel fognak bontatni.

Mely árverésre a bérelni kívánó figyelmé ez uton is felhivatik.

Debrecen 1904 február hó 11.

A városi tanács,

Szakzerű munka mégis a legolcsóbb. Villam mű berendezések kizárólag FÖLDVÁRY L. debreceni első electro-mechanikus készít a legtartósabban Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Új berendezéseknél másfél — évi. javításoknál fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos házi csengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára villanyos házcsengők és telefonok jó karban tartását évi három koronától feljebb vállalom.

Telefon 186

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhöges, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásu a

Egger mellpaszt illá

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST VI., Váci-körút 17

Ejen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyító ff.

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Sándor, Mihálovits Jenő, Muraközy László, Dr. othschnek V. Emil, Sziloz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Kizárólagos raktár Debrecenben
Piac-utca 26. sz.,

a nagytőzsde udvarán.

A nagyérdemű gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy tekintettel az elmúlt évi nagy forgalomra, raktárunkat ez idén tetemesen megnagyobbítottuk, a már mindenki által kiváló előnyeiről jól ismert páros sorú Unicum Drill vetőgépek, egyes kettős ekék, kettős eke-testek, kukorica morzsolókból nagy raktárt tartunk. Különösen felhívom a t. gazdaközönség b. figyelmét legújabban szerkesztett eredeti amerikai Planet kukoricza kapálókra, a melyek az eddigieket minden tekintetben felülmulják. Minden egyes gazdasági eszközt készséggel adunk ki debreceni raktárunkból próbára is.

Kérem dusan felszerelt raktárunk szíves megtekintését.

Kiváló tisztelettel

Rhámer Sándor

MELICHER FERENC
vetőgépgyár

BÁCHER RUDOLF
ekegyár

debreceni képviselője.

Kizárólagos raktár Debrecenben
Piac-utca 26., a nagytőzsde udvarán.

Csász. és kir. udvari szállító

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált peccsés, sárga vagy barnabőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.
Alapította 1882. Gyári raktár Budapes V. Lpót-körut 24. (Briefadresse Wien III—für Was che kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkladosabb s ennelfogva legolcsobb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FŐTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb tisztatlanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használ-

Harmat-arcpor, mely az arcnak üde, ifju színt

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadozó** ára 50 fill. **Nagyobb dobozó** 1 és 2 kor.

A Molitergin a legkiválóbb arcs s különö-

sen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin** ára 1 korona.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógytétel tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.**

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs ára 1 korona **Iztelen csukamájolaj**

A Mihalovits-féle teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas bor. } Egy üveg ára
Conduangó-bor. } 1 korona 60 fill
Pepsin-bor.